

تاریخ جهان

سرنوشت نازی ها پس از «هیتلر»

«حزب سوسیالیستی رایش» (SRP) آشکارا وفاداری به رایش را تحسین و تبلیغ می کرد و خواهان جمع شدن و وحدت میان زنان و مردان اصیل و واقعی آلمانی بود. به گزارش «تاریخ ایرانی»، زندگی نامه مؤسس این حزب نیز، در نوع خود جالب است. فریتز دور لس از سال ۱۹۲۹، عضویت در حزب نازی آلمان را در کارنامه خود داشت و به عنوان سرپرست ناحیه‌ای و مدرس در یکی از مدارس موسوم به «جبهه کار آلمانی»، به رژیم نازی خدمت کرده بود. دور لس، در سال ۱۹۴۹، همراه با یکی از هم‌قطارانش که خود را فرانتس ریشتنر می‌نامید، در چار چوب ائتلاف انتخاباتی راست‌های محافظه کار، به «بوندس‌تاگ» (مجلس آلمان) راه یافت. اما برای نفر دوم، نه تنها قرار گرفتن در میان راست‌های محافظه کار یک پوشش و استتار محسوب می‌شد، بلکه نام‌وی نیز جعلی بود. در انتس ریشتنر، در واقع فریتز روسلر نام داشت و تا سال ۱۹۴۵، در بخش تبلیغات حزب نازی آلمان فعالیت می کرد. ریشتنر با همان روسلر، در سال ۱۹۵۰ به حزب سوسیالیستی رایش پیوست. در همان زمان، سرویس‌های اطلاعاتی آمریکا، طی یک تحلیل و گزارش داخلی به این نتیجه رسیدند که حدود هفتاد درصد از حلقه رهبری این حزب قدرتمند و بیش از ده‌هزار تن از اعضای آن، سابقه عضویت در حزب نازی آلمان را دارند و بیش از نیمی از آنان، پیش از ماه مه ۱۹۳۳، به عضویت حزب متوع هیتلر پذیرفته شده بودند. کار گزاران سران حزب سوسیالیست رایش، در مکاتبات خود چنان‌حالی را به کار می‌گرفتند که گویی حزب نازی آلمان هنوز فعالیت دارد و هر گز منحل نشده‌است. اجرای موسیقی و کنسرت در گردهمایی‌های حزب سوسیالیست رایش، بر عهده استاد موسیقی و سرپرست سابق بخش موسیقی حزب نازی بود. همکار او نیز، سارازنده مارش‌های رایش سوم محسوب می‌شد که در کنگرهای حزب در نورنبرگ مشهور شد. در همین زمان، نیروهای اشغالگر غربی که از آمادگی این حزب برای هم‌نوایی با شوروی و آلمان شرقی علیه نیروهای غربی نگران بودند، برای انحلال حزب، دولت بُن را تحت فشار گذاشتند و از این دولت خواستند که تقاضای انحلال این حزب را به دادگاه قانون اساسی ارائه کند. به این ترتیب بود که این دادگاه در اکتبر سال ۱۹۵۲، به کار این حزب پایان داد و علت انحلال را بیش از هر چیز دیگر، پیروی حزب از ناسیونال سوسیالیسم هیتلری اعلام کرد.

جواد نونایان رودسری

info@khorasannews.com

نخستین شناسنامه‌ها در تاریخ ایران، همان یادداشت‌هایی بود که پدران و پدر بزرگان ما، کنار و گوشه جلد قرآن یا دیوان حافظ‌شان می‌نوشتند؛ یادداشت‌هایی که روز و ماه و سال ولادت «نور دیده» را نشان می‌داد و اگر این یادداشت‌ها گم می‌شد، نه‌یادی از ولادت افراد باقی می‌ماند و نه نشانی! قدیمی‌ها چندان به روز تولدشان اهمیت نمی‌دادند؛ جشن تولد گرفتن، رسمی بود که بعدها، از فرنگ برگشته‌ها رایج کر دند و به دلیل جذابیتی که داشت، به تدریج رایج شد و عمومیت پیدا کرد. اما زندگی آدم‌ها، فقط شامل ولادت و وفات که تاریخ دومی را می‌شود روی سنگ قبرها پیدا کرد، نمی‌شد. ازدواج و طلاق هم، به دلیل بار حقوقی و شرعی، بسیار مورد توجه بود و باید جایی ثبت و نگهداری می‌شد. پدران ما به این دو مورد از احوال شخصی، بیش از دو مورد اولی، یعنی ولادت و مرگ، توجه می‌کردند؛ قباله‌های ازدواج متعددی که با دست هنرمندان ایرانی نقاشی و تذهیب شده است و امروزه در موزه‌ها، کتابخانه‌ها و مجموعه‌های شخصی نگهداری می‌شود، شاهدی بر این ادعاست. با این حال، فکر ایجاد سازهایی که بتواند تمام احوال شخصی فرد را از تولد تا مرگ، یک جا گردآور و در شناسنامه صادر کند، تا سال ۱۲۹۷ هـ.ش عملی‌نشده. صد سال پیش، در چنین روزی، سوم دی‌ماه سال ۱۲۹۷، بالاخره نخستین شناسنامه ایرانی صادر شد؛ به همین مناسبت، این روز را «روز ثبت احوال» نام گذاری کرده‌اند.

■ نخستین احساس نیاز به ثبت احوال

انقلاب مشروطه، نخستین تلنگر را به ذهن مسئولان و دولتمردان، برای انتظام بخشیدن به احوال شخصی و تلاش برای احصای آمار نفوس مملکت زد. پیش از آن، معمولاً به دستور شاه، سرشماری‌هایی برای برآورد جمعیت برخی شهرها انجام می‌گرفت؛ مثلاً در سال ۱۲۵۷، با فرمان ناصرالدین شاه، زین‌العابدین میرزای قاجار مسئولیت سرشماری شهر مشهد را عهده‌دار شد و جمعیت این شهر را بیش از ۵۳ هزار نفر به دست آورد؛ اما این اقدامات، فقط آمار کلی جمعیت‌انسان می‌داد و به کار حفظ احوال شخصی‌ه‌آحاد جامعه نمی‌آمد.

بعدها و به ویژه در جریان انتخابات مجلس شورای ملی، لزوم شناسایی رأی‌دهندگان برای جلوگیری از تقلب احتمالی، دولت را برآن داشت

نخستین مشهدی شناسنامه دار که بود؟

اداره ثبت احوال مشهد در سال ۱۳۰۶ هـ.ش تأسیس شد؛ دو سال پس از تصویب قانون «ثبت احوال» در مجلس شورای ملی. در آن زمان اداره مذکور در خیابان ارگ قرار داشت. نخستین کسی که در مشهد شناسنامه گرفت، آقای غلام‌زار ضایف، متولد سال ۱۲۷۲ هـ.ش بود. امروز ۱۲ مرداد سال ۱۳۰۶، برای دریافت شناسنامه خود اقدام‌و آن را دریافت کرد.

باز خوانی چگونگی صدور نخستین شناسنامه‌ها در ایران به مناسبت روز «ثبت احوال»

«سجل» صدساله سازمان «ثبت احوال»

شناسنامه آیت‌ا... العظمی بروجردی

تا فکری به حال این مسئله کند. به این ترتیب، روز اول مهر ماه سال ۱۲۹۷، نظامنامه تأسیس اداره ثبت احوال در هیئت وزیران وقت، به تصویب رسید و در پی آن، اداره «سجل احوال» در وزارت داخله تأسیس شد. البته برخی معتقدند که پیشنهادتشکیل چنین اداره‌ای را، نصرت‌الدوله فیروز، وزیر عدلیه وقت، در سال ۱۲۹۵ و در بحبوحه جنگ جهانی اول و اوضاع نابه سامان کشور، به هیئت وزیران ارائه کرد، اما به دلیل آشفتگی اوضاع، دولت توجهی به آن نکرد و پیشنهاد را مسکوت گذاشت. نظامنامه مذکور، مردم را مکلف می‌کرد که احوال شخصی، اعم از ولادت، ازدواج و طلاق خود را در دفتری که اعلام شده‌بود، ثبت کنند و وارثان و نزدیکان افراد فوت شده نیز، موظف بودند مرگ شخص را به اطلاع این اداره برسانند. کسانی که اقدام به ثبت اطلاعات «سجل» خود می‌کردند، می‌توانستند در محاکم عمومی راحت‌تر به حق و حقوقشان برسند. الگوی کار اداره «سجل احوال»، اروپایی بود و در ابتدا، فرم‌هایی که برای درج مشخصات فرد به چاپ می‌رسید، دقیقاً روی نمونه اروپایی آن اقتباس شده بود. شاید موضوع نام خانوادگی و ضرورت انتخاب آن هم در همین مرحله به ذهن اولیای امر رسیده باشد.

■ نخستین قانون، نخستین شناسنامه

یکی از وظایف اداره «سجل احوال» صدور شناسنامه بود. شناسنامه، سندی رسمی محسوب می‌شد که در آن مشخصات فرد و احوال شخصی و در یک کلام، هویت او را ثبت

۶۶

در جریان انتخابات مجلس شورای ملی، لزوم شناسایی رأی‌دهندگان برای جلوگیری از تقلب احتمالی، دولت را برآن داشت تا فکری به حال این مسئله کند. به این ترتیب، روز اول مهر ماه سال ۱۲۹۷، نظامنامه تأسیس اداره ثبت احوال در هیئت وزیران وقت، به تصویب رسید و در پی آن، اداره «سجل احوال» در وزارت داخله تأسیس شد

بازنگری و اصلاح شده به صورت قانون جامعی، با ۱۳۱ ماده در آمد؛ قانونی که ۳۶ سال پایدار ماند و با وجود برخی ایرادها، تغییر نکرد. شکل ظاهری شناسنامه‌ها، دچار تغییر شد، اما محتوای آن، همان محتوای پیشین بود. پس از پیروزی انقلاب اسلامی، در سال ۱۳۶۳، قانون ثبت احوال بازبینی و اصلاح شد و به شکل امروزی درآمد.

منابع:

تاریخ سجل و ثبت احوال در ایران؛ امیر محمدی؛ نشر نگاه گستران فرد؛ ۱۳۹۵
پایگاه اطلاع رسانی سازمان ثبت احوال کشور؛ www.sabteahval.ir
مقاله تاریخیچه قانون ثبت احوال؛ بی‌نام؛ پایگاه اطلاع رسانی مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی

نمونه‌ای از نخستین شناسنامه‌ها صادر شده در ایران

صفحه آرایی

واحد صفحه آرایی روزنامه خراسان
سفارش می‌پذیرد

۰۵۱۳۷۰۰۹۳۹۰

layout@khorasannews.com

تبلیغ موثر نوعی ارتباط برای پاسخگویی بهتر به نیازها و جزایتمندی بیشتر است

پذیرش غیر حضوری آگهی‌های
تشریک، تقدیر و تشکر
۳۷۰۰۹۹۹۹
پذیرش تکرار می:
۰۹۱۵۴۷۱۱۳۰۰

فراخوان مناقصه عمومی یک مرحله‌ای همراه با ارزیابی کیفی
شماره مجوز: ۱۳۹۷/۴۸۳۵
۲- **موضوع مناقصه:** ارائه خدمات طراحی، برنامه ریزی، نظارت و اجرای عملیات اسید کاری و پیمایش سیالات انگیزشی اولیه مغزی سیار در منطقه عملیاتی خانگیران و دولت آباد شهرستان سرخس
۳- **محل و مدت انجام کار:** استان خراسان رضوی، منطقه عملیاتی خانگیران (سرخس) / دولت آباد / شهرستان سرخس و حومه - سه سال
۴- **نام و نشانی مناقصه گراز:** شرکت بهره برداری نفت و گاز شرق- مشهد- بلوار خیام، بلوار ارشاد، خیابان پیام، نبش پیام ۶، پلاک ۱۸
۵- **شرایط مناقصه گر:**
۱-۵- **اقرار بودن شخصیت حقوقی، کد اقتصادی و شناسه ملی.**
۲-۵- **داشتن توانائی مالی، تجربه و تخصص در زمینه موضوع پروژه.**
۳-۵- **توانایی تهیه ضمانت نامه شرکت در فرآیند ارجاع کار (مناقصه) به مبلغ ۳/۴۶۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال از انواع تضمین مجاز اعلام شده در آئین نامه تضمین معاملات دولتی.**
۶- **مقتضیان برای دریافت کاربرگ های استعلام ارزیابی کیفی مناقصه به پایگاه اینترنتی مناقصه گراز به نشانی WWW.EOGPC.IR (بخش مناقصات) مراجعه و پس از تکمیل کاربرگ های مذکور، کلیه مدارک درخواستی را در قالب یک لوح فشرده (CD) به انضمام نامه اعلام آمادگی جهت شرکت در مناقصه ، حداکثر تا پایان وقت اداری مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۱۸ به امور حقوقی و پیمان های مناقصه گراز به آدرس مندرج در بند ۴ تحویل نموده و رسید دریافت نمایند.**
۷- **پاک‌های مناقصه در ساعت ۱۳ مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۰۱ در حضور پیشنهاد دهندگان کشوده خواهد شد.**
۸- **در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر، متقاضیان می‌توانند با تلفن‌های ۳۱۹ و ۴۷۳۱۸ و ۲۷۰-۰۵ تماس حاصل نمایند.** ضمناً موضوع مناقصه در پایگاه اطلاع رسانی مناقصات با شماره ۱۸۴۷۸۶ ثبت شده است.
روابط عمومی شرکت بهره برداری نفت و گاز شرق

همکار گرامی
جناب آقای دکتر عباس اخگری
ارتقای درجه علمی جنابعالی را به مرتبه
دانشیاری
صمیمانه تبریک می گویم.
گروه فارماسیوتیکس و نانو فناوری دارویی
دانشکده داروسازی مشهد
۱۳۹۷/۱۲/۲۵

همسر و مادر عزیزم
سرکار خانم
دکتر فرشته عصمتی نیا
زحمات را جهت اخذ
فلوئید فوق تخصصی
جراحی بینی و آندوسکوپیی سینوس
ارج می‌نهم و مهر بابت را سپاسگزارم.
دکتر سید مسعود ناصری صدر
آناهید
۱۳۹۷/۱۲/۲

جناب آقای صادق پزشکیان
ریاست محترم بانک صادرات
شعبه مدرس مشهد
انتصاب بجا و شایسته حضرتعالی را به صمیمانه تبریک عرض می‌نمایم.
فروشگاه تکران نایر آموت
۱۳۹۷/۱۲/۸

جناب آقای دکتر حسن کریمی مله
عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی قوچان
انتخاب جنابعالی به عنوان یکی از ۱۶ دانشمند برتر ایران توسط معتبرترین پایگاه استنادی علمی جهان (Clarivate Analytics) و قرار گرفتن در بین تنگنای علمی دنیا و درج نام دانشگاه صنعتی قوچان در بین دانشگاه‌های معتبر علمی دنیا باعث افتخار بیش از پیش شهرستان قوچان است. دستنمایی به این جایگاه علمی بزرگ را تبریک عرض نموده، توقیف روزافزوتان را در جهت اعتلای امور علمی و پژوهشی در سطح کشور و خدمت به نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران از خدائوند منان خواستاریم.
اساتید، کارمندان و دانشجویان دانشگاه صنعتی قوچان
۱۳۹۷/۱۲/۲۷

آگهی ارزیابی کیفی پیمانکاران
شرکت آب و فاضلاب نیشابور به نشانی نیشابور- شهرک فرهنگیان- ابتدای خیابان ولیعصر (عج) ولیعصر(عج) ۳ در نظر دارد با رعایت آئین نامه اجرایی بند (ج) ماده ۱۲ قانون برگزاری مناقصات پروژه مشروحه ذیل را به شرکت‌های واجد شرایط واگذار کند.

ردیف	مشخصات پروژه	مدت اجرا	محل اجرا	مبلغ برآورد (میلیون ریال)	مبلغ تضمین شرکت در مناقصه (ریال)
۱	عملیات اجرای شبکه جمع آوری و تصف و تفکیک فاضلاب نیه فاضلابی برآوده ۶	۱۲ ماه	شهرستان نیشابور	۷/۲۴۴/۵۰۰/۰۰۰	۳۶۷/۱۷۵/۰۰۰

۱- کارفرما: شرکت آب و فاضلاب نیشابور (سهامی خاص).
۲- داشتن گواهی صلاحیت ایمنی انجام کار از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی.
۳- تاریخ، مهلت و محل دریافت استعلام ارزیابی کیفی: واجدان شرایط می‌توانند ظرف مدت ۵ روز از تاریخ انتشار آگهی (به جز ايام تعطیل) برای دریافت استعلام ارزیابی کیفی به دفتر قراردادهای شرکت آب و فاضلاب نیشابور به نشانی: نیشابور- شهرک فرهنگیان- ابتدای خیابان ولیعصر(عج) تلفن: ۰۵۱۴۲۶۱۳۰۱۰- ۰۹۱۵۶۶۰۷۰۲۵ مراجعه و یا از طریق سایت اینترنتی پایگاه ملی اطلاع رسانی مناقصات به نشانی ets.mporg.ir استناد مذکور را دریافت کنند و حداکثر ظرف مدت ۱۴ روز (حداکثر تا تاریخ ۱۳۹۷/۱۰/۱۵) نسبت به تکمیل و تحویل استعلام ارزیابی کیفی به دفتر قراردادهای این شرکت اقدام کنند.
۴- سایر توضیحات: پس از ارزیابی کیفی و انتخاب مناقصه گران واجد شرایط، سایر اطلاعات (محل و مهلت دریافت استناد مناقصه و ...) کتبا به اطلاع ایشان می‌رسد.
۵- در ضمن هزینه درج در صورت آگهی به عهده برنده مناقصه است.
دفتر روابط عمومی و آموزش همگانی شرکت آب و فاضلاب نیشابور
۱۳۹۷/۱۲/۲۷